

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۹/۲۰

ډاکټر ش میره کی

پیسورازیس (Psoriasis) څرنگه ناروغي ده؟

پیسورازیس یوه مزمنه، التهابي او د معافیتي نظام پورې تړلي د پوستکي ناروغي ده. دا ناروغي ساري نه ده، یعني له یو انسانه بل ته نه لېږدېږي.

زه به یې په لنډ، خو علمي او روښانه ډول درته بیان کړم.

پیسورازیس څه ډول جلدي ناروغي ده؟

پیسورازیس (Psoriasis) هغه ناروغي ده چې پکې د پوستکي د حجرو جوړېدل ډېر تېز کېږي.

په عادي حالت کې:

د پوستکي حجرې شاوخوا په ۲۸-۳۰ ورځو کې بدلېږي.

خو په پیسورازیس کې:

دا بهیر یوازې په ۳-۵ ورځو کې ترسره کېږي.

له همدې امله:

حجرې په سطحه کې راټولېږي او لاندې نښې جوړوي:

- سور ټپ (سور پرسېډلی پوستکي)
- سپینې یا سپین-زرینې پوټکي (scale)
- وچوالی
- خارش
- کله ناکله درد

دا ناروغي ولې پيدا کېږي؟

پیسورازیس په اصل کې:

د معافیتي نظام (Immune system) د ګډوډۍ ناروغي ده.

په ځانګړي ډول:

T-lymphocytes غیرنورمال فعالېدل

د پاڼو شمېره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راټولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې ټولنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالېږلو مخکې په ځیر و لولئ

او د التهابي موادو لکه:

- Tumor Necrosis Factor-alpha (TNF-α)
- Interleukin-17 (IL-17)
- Interleukin-23 (IL-23)

لورېدل پکې مهم رول لري.

مهم خطر زیاتونکي لاملونه (Trigger factors)

- رواني فشار او ژوره اندېښنه
- انتانات (په ځانګړي ډول د ستوني انتان – Streptococcal infection)
- د پوستکي تپ (Koebner phenomenon)
- ځینې درمل لکه:
- Lithium
- Beta-blockers
- Chloroquine
- چاغوالی
- سګرېټ
- الکول

د پیسورازیس مهم ډولونه

یوازې د بشپړتیا لپاره:

- Plaque psoriasis (تر ټولو عام ډول)
- Guttate psoriasis
- Inverse psoriasis
- Pustular psoriasis
- Erythrodermic psoriasis

درملنه یې څه ده؟

د پیسورازیس لپاره قطعي درملنه نشته، خو ناروغي ښه کنټرولېږي.

درملنه د ناروغ د شدت له مخې ټاکل کېږي.

۱ : موضعي درملنه (Topical treatment)

په سپکو او منځنیو حالاتو کې:

- **Corticosteroids** (لکه: Betamethasone, Clobetasol)
- **Vitamin D analogues** (لکه:

- Calcipotriol (Calcipotriene)
- **Topical retinoid**
- Tazarotene
- **Salicylic acid**

۲ : رڼايي درملنه (Phototherapy)

- Narrow-band UVB

د پاڼو شمېره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راټولې. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په ځیر و لولئ

• PUVA
(Psoralen + UVA)

۳ : عمومي درملنه (Systemic treatment)

په منځنيو او شديدو حالاتو کې:

• Methotrexate
• Cyclosporine
• Acitretin

۴ : بيولوژيک درمل (Biologic agents)

په شديد او مقاوم پيسورازيس کې:

• Anti-TNF agents
• Adalimumab
• Etanercept
• Infliximab
• Anti-IL-17
• Secukinumab
• Ixekizumab
• Anti-IL-23
• Guselkumab
• Risankizumab

مخنيونه (Prevention) يا د بيا راپارېدو مخنيوی :

دا ناروغي جينيایي او معافيتي بنسټ لري،
نو بشپړه وقياه يې ممکنه نه ده؛
خو د حملو او بيا راتوکېدو مخنيوی شونی دی.

مهمې وقيايي لارې

- د رواني فشار کمول
- د پوستکي له ټپي کېدو ځان ساتل
- د انتاناتو ژر او سمه درملنه
- د وزن کنټرول
- سگرت پرېښودل
- الکول نه کارول
- د پوستکي منظم لوند ساتل (emollients)

يو مهم کلينيکي ټکی :

پيسورازيس يوازې د پوستکي ناروغي نه ده.

دا ناروغان زيات خطر لري د:

د پاڼو شمېره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکني د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ

- Metabolic syndrome
- شکر (Diabetes mellitus)
- د زړه او رگونو ناروغی (Cardiovascular disease)
- او همدارنګه
- Psoriatic arthritis

نو منظمه څارنه خورا مهمه ده.

Dr SH Mirakai

د پاڼو شمېره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلېکنې د لیکنیزې بڼې پازوالې د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ